

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การผลิตน้ำปลาในประเทศไทยนับเป็นอุตสาหกรรมดั้งเดิมชนิดหนึ่งของประเทศไทยมาช้านานแล้ว และถึงแม้ว่าปลาจะเป็นอาหารที่จำเป็นสำหรับการบริโภคประจำวันก็ตาม ประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญหรือมีความรู้ในเรื่องการที่จะเลือกซื้อน้ำปลาที่มีคุณภาพดีเข้ามาตราฐานตามที่ทางราชการกำหนด มีคุณค่าทางโภชนาการต่อร่างกาย จึงมักจะเลือกซื้อน้ำปลาที่มีราคาถูกมาบริโภค จากการที่รัฐบาลเข้ามามีส่วนในการควบคุมการผลิตน้ำปลาทำให้เกิดปัญหาหลายด้าน ควรจะได้ทำการแก้ไขโดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะโดยสรุปดังต่อไปนี้ คือ

1. ปัญหาทางด้านการผลิต สามารถจะแยกประเด็นพิจารณาได้ดังนี้

1.1 วัตถุดิบ ปลาเป็นวัตถุดิบที่สำคัญสำหรับการผลิตน้ำปลา แต่ปรากฏว่าในปัจจุบันปลาสดและปลากระดุกมีปริมาณลดลงและหาได้ยากขึ้นทุกทีสิ่งนี้เป็นปัจจัยจำกัดของโรงงานน้ำปลาในการขยายกิจการปัจจัยหนึ่ง จึงควรที่จะทดลองหาวัตถุดิบอื่นมาทดแทน ซึ่งในปัจจุบันนี้วัตถุดิบที่นิยมนำมาทดแทนคือน้ำปลึก แต่ก็มีปัญหาว่าเมื่อผลิตเป็นน้ำปลาแล้วจะไม่มีคุณค่าทางโภชนาการจึงน่าจะได้ศึกษาถึงปลาชนิดอื่นที่มีราคาถูกสามารถเพาะพันธุ์ได้ง่าย มาทดแทนปลาที่เคยใช้ทำน้ำปลาได้ สำหรับวัตถุดิบเกลือก็ไม่ค่อยมีปัญหา

1.2 ภาชนะบรรจุหีบห่อ โดยทั่วไปไม่นิยมใช้ขวดแก้วบรรจุน้ำปลา แต่บางครั้งอาจประสบปัญหาขวดแตกหรือเป็นภาชนะที่แตกหักง่ายไม่ปลอดภัยในการขนส่งไปจำหน่ายยังท้องถิ่นไกล ๆ ดังนั้นผู้ผลิตบางรายจึงใช้ภาชนะบรรจุที่ทำด้วยพลาสติก

ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังไม่นิยมถึงแม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขจะไม่มีข้อห้ามในเรื่องนี้ก็ตาม
 ขอเสียของน้ำปลาที่บรรจุขวดพลาสติกมักจะมีกลิ่นไม่ดีเท่าที่ควรแล้วผู้บริโภคเกิดความ
 รู้สึกไม่ค่อยไว้วางใจในการบริโภคน้ำปลาที่บรรจุขวดพลาสติกเนื่องจากได้มีการประชา
 สัมพันธ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐถึงพิษร้ายของพลาสติกกันบ่อย ๆ

2. ปัญหาทางสถานภาพโรงงาน โรงงานน้ำปลาเป็นโรงงานที่เกี่ยวข้อง
 การหมักจึงมักมีกลิ่นไม่ค่อยดี ถึงหมักส่วนใหญ่อยู่ในอาคารมักมีหยกโย ฝุ่นละอองจับอยู่
 ตามถังหมัก หรือตัวอาคารมีเศษขง ใบไม้ร่วงหล่นลงในถัง เป็นสภาพที่น่ารังเกียจ และ
 เกิดความรู้สึกว่าน้ำปลาเป็นสิ่งที่สกปรกไม่น่าบริโภคไม่ถูกต้องตามหลักอนามัยเท่าที่ควร
 โรงงานอุตสาหกรรมน้ำปลาส่วนมากจึงไม่ถูกสุขลักษณะ วิธีแก้ไขคือส่งเจ้าหน้าที่ออกไป
 ให้คำแนะนำ และชี้แจงให้ผู้ผลิตแก้ไขให้ถูกต้อง โดยเสียค่าใช้จ่ายในการแก้ไขน้อยที่สุด
 หากโรงงานใดยังไม่ปฏิบัติตามก็ให้คำ เนินการตามกฎหมายต่อไป

3. ปัญหาทางด้านต้นทุน เนื่องจากน้ำปลาที่ผลิตขึ้นตามโรงงานเป็นน้ำปลา
 ที่ผลิตเพื่อให้ประหยัดต้นทุนมากที่สุด ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคได้ การกำหนด
 มาตรฐานน้ำปลาของรัฐบาล ต้นทุนวัตถุดิบสูงขึ้น ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้น กระบวนการผลิต
 ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการหมักนาน ทำให้ดอกเบี้ยเงินกู้สูง เนื่องจากเงินทุนจม ล้วน
 แต่กระทบต้นทุนทั้งสิ้น วิธีแก้ไขควรจะหาวิธีลดระยะเวลาการผลิตซึ่งกรมวิทยาศาสตร์
 บริการกำลังศึกษาหาวิธีที่จะช่วยเร่งการทำน้ำปลาให้เร็วขึ้น เช่น ใช้เอนไซม์ หรือใช้
 ย่อยด้วยกรด การทำให้มีกลิ่นโดยใช้กลิ่นเทียมหรือกลิ่นที่สกัดได้จากผักเค็ม การใช้เครื่อง
 จักรกลในการคลุกเคล้า เป็นต้น ซึ่งคาดว่าจะทำให้ย่นระยะเวลาการผลิตให้ได้น้ำปลา
 เร็วขึ้น นอกจากนี้ยังควรจะมีการใช้แรงงานให้ประหยัด ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต
 ให้สูงขึ้น มีการใช้เครื่องทุ่นแรงอย่างเต็มกำลังผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิตลงนั่นเอง

4. ปัญหาทางด้านการจำหน่าย น้ำปลาที่จำหน่ายได้มากคือน้ำปลาอย่างกลาง และอย่างเลว เนื่องจากเหมาะสมกับผู้ที่มีรายได้น้อย รายได้ของอุตสาหกรรมน้ำปลาส่วนใหญ่จึงมาจากการจำหน่ายน้ำปลาชนิดรองลงมา ส่วนน้ำปลาคือจะจำหน่ายได้ดีเฉพาะยี่ห้อที่มีชื่อเสียงมานานเท่านั้น ผู้บริโภคจะซื้อน้ำปลาแบบบริโภคโดยคำนึงถึงความไวใจในยี่ห้อ จึงทำให้น้ำปลาที่ยี่ห้อไม่ค่อยมีผู้จำหน่ายไม่ค่อยได้ในเมืองแทบจะถูกส่งไปจำหน่ายยังถิ่นไกลตามชนบทมากกว่า ปัจจุบันนี้อุตสาหกรรมน้ำปลาได้ถึงจุดอิ่มตัวแล้ว การขยายตลาดทำได้ยากซึ่งทำให้ขยายกิจการไม่ค่อยได้ โอกาสที่จะมีผู้มาลงทุนเปิดกิจการน้ำปลาก็ไม่มี การที่ผู้บริโภคไม่นิยมซื้อน้ำปลาที่มีราคาสูง แม้จะมีคุณภาพดี แต่กลับหันไปซื้อน้ำปลาชั้นรอง ๆ ลงมา เนื่องจากราคาถูกโดยมิได้คิดถึงอันตรายอันอาจเกิดจากน้ำปลาแล้ว อาจจะมีการแก้ไขโดยการประชาสัมพันธ์ชี้แจงแนวทางในการเลือกซื้อน้ำปลา เพื่อให้ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญในการเลือกซื้อน้ำปลาออกจากระหวงอุตสาหกรรมน้ำปลาที่จะได้กำหนดมาตรฐานน้ำปลาชนิดรอง ๆ ลงมาเพื่อให้ผู้ผลิตมาขอเครื่องหมายรับรองคุณภาพและผู้บริโภคสามารถซื้อน้ำปลาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานมาบริโภคในราคาที่ไมสูงนัก

การผลิตน้ำปลาเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศซึ่งรัฐบาลควรจะคำนึงถึงความปลอดภัยในการบริโภคน้ำปลาของผู้บริโภคให้มาก เพราะมีการบริโภคกันโดยทั่วไปทั้งประเทศ ถึงแม้จะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลออกไปสุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบว่าผลิตได้มาตรฐานหรือไม่ก็ตาม แต่ก็ยังมีน้ำปลาที่ไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐานออกวางจำหน่ายตามท้องตลาดอีกมากมาย รัฐบาลจึงควรที่จะมีการสอดส่องดูแลในการนำน้ำปลาที่ยี่ห้อต่าง ๆ มาวิเคราะห์ให้มากขึ้นเพื่อป้องกันผู้ผลิตที่ทำการผลิตน้ำปลาที่ไม่ได้มาตรฐานและเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคอีกด้วย